

2008. december 07.

Az ágazati szakvezetés csúcán rendkívül óvatosan fogadták a veszprémi kórház hálapénz visszaszorító kísérletét, amelyről a főigazgató lapunknak elmondta, hogy a számla ellenében történő díjazás az orvost illeti, abból a kórháznak nincs haszna.

A szakminiszterrel ellentétben mind a neves alkotmányjogász, mind a nemzetközi hírű nőgyógyász határozott helyesléssel fogadta a veszprémiek szerződésre kötelező gyakorlatát. A jogász szerint ez tipikusan a formális jog és az igazság konfliktusa, a gyakorló szülész pedig bátor és tisztességes a kezdeményezésről beszél, amely igyekszik szembeszállni az ostoba hazai tradíciókkal.

– Nem igaz, hogy a Veszprém megyei kórházban „csak pénzért” lehet szülni! – mondta el a VH-nak Rác Jenő, a Veszprém Megyei Csolnoky Ferenc Kórház főigazgatója, aki szerint a „jereváni rádió” vicceihez hasonlatos az a sajtóértesülés, miszerint náluk százezer forintba kerül egy-egy szülés. Tisztában van a kórház minden dolgozója – különösen az egyik legjobb osztályuk, a szülészet, az Angliát is megjárt Szilágyi Imre főorvos vezetése mellett – az egészségbiztosítási törvény rendelkezéseivel, vagyis, hogy nem kérhető pénz az ellátásért. Azt az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) fizeti meg az intézménynek az egészségügyi ellátási pontrendszer szerint, ennek fejében a kismamák rendelkezésére áll az egész szakmai struktúra, a betegágytól a műszerekig. S persze a szakdolgozók is. A törvény szerint – ingyen. Az más kérdés, hogy legendák szállnak szájról szájra, hogy – országosan – mennyi a tarifa: a hálapénz, jat, paraszolvencia „elbúcsúzás”, amit a zsebbe dugott borítékot jelent. Azaz az évtizedek alatt megszokott(!) korrupció...

Ami körül mostanában ez a nagy csinnadratta van, az éppen egy „kifehérítési kísérlet” – ez egyébként kormányzati cél is –, az az idén év végéig feltehetően már 1700-nál is több szülés mindösszesen öt százaléka, a munkaidőn kívüli, szerződéses szülésvezetés. Erre Veszprémbe 14 szakorvosukból hárman vállalkoztak, akik arra szerződnek a kórházzal és a kismamával: szabadidejükben is rendelkezésre állnak, ha fű, ha fagy, éjszaka is, sőt szabadságuk idején is, a vajúdás teljes idejére. Rác Jenő – korábbi egészségügyi államtitkár és miniszter – elmondta: a számla ellenében történő díjazás az orvost illeti, abból haszna nincs a kórháznak. Az intézményben csak az az orvos vezethet le tehát munkaidőn kívül szülést, aki erről külön szerződést kötött a várandós anyukával; a kórház nem kér pénzt, de a szabadon választott orvos – akihez esetleg a kismama amúgy is jár a magánrendelésére évek óta –, kikötheti a kontraktusban, hogy mennyiért hajlandó szabadidejében levezetni a szülést. Ez a „totális rendelkezésre állás” megfizetése – még hozzá teljesen legálisan és „fehéren”, adózottan. A szerződés – mint sajátos konstrukció – a főigazgató szerint védi polgári jogilag a kismamát, munkajogilag meg a kórházat: orvos ugyanis nem vállalhat beteget munkaidőn-ügyeleten kívül. Neki, az intézményvezetőnek a munka és az ügyelet után kötelező pihenőidőt kell biztosítania kollégáinak, a pácienseknek meg a pihent szakorvost.

Székely Tamás egészségügyi miniszter a sajtóhírek nyomán felügyeleti eljárást kezdeményezett a veszprémi kórházzal szemben a 2007 februárja óta létező Egészségbiztosítási Felügyeletnél, amely Kovácsy Zsombor elnök vezetésével áttanulmányozza a meglévő szerződéseket, s cirka két hét múlva megtudhatjuk: szerintük jogszerű-e a magánszerződés, valamint az, hogy a – vizsgálódás szerint – közalkalmazott orvos szerződhet-e ugyanarra a szolgáltatásra saját vállalkozásával. „Már csak azt szeretném tudni, hogy a többi – vagy száz – magyar kórházban, ahol szülések vannak, vajon milyen státusban dolgoznak azok az orvosok, akik nem a munkaidejük alatt vezetnek szülést?!? – ez Rác Jenő reakciója a vizsgálatra, amelynek persze álltak-állnak elébe. A hálapénzes szülésnél tisztázatlan a beteg-kórház-orvos közötti viszony Rác szerint, a pénzt csak a köpenyek zsebébe dugó nőknek se szerződésük, se garanciájuk nincs a megfelelő ellátásra – úgy általában, országosan. Ha meg baj van, a kórházat perlik. Ezért náluk szabad az orvosválasztás – de csak a munka- és/vagy ügyeleti időben bent lévő doktorok közül lehet szabadon választani! A főigazgató szerint amióta ez a rendszer van érvényben, tizedével emelkedett a szülések száma a kórházban.

Kolláth György ügyvéd, alkotmány-jogász a héten Veszprémbe járt. Lapunknak elmondta, a kötelező

egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvény rögzíti, hogy a biztosított részleges térítés mellett jogosult – a terhesgondozás és a szülészeti ellátás kivételével – az ellátást végző orvos megválasztására. Ezért szerinte a veszprémi eset tipikusan és klasszikusan a formális jog és az igazság konfliktusa. Hiszen bárki bemehet a kórházba a nagy pocijával, s szülhet „üzemszerűen” bárkinél, bemutatkozás nélkül – ingyen. Ezt az ingyenességet viszont garantálni is kellene, nem csupán kimondani – véli a jogász. Viszont ha extra időben, extra szakemberrel kívánja életének egyik nagy pillanatát, gyermeke születését megélni, akkor jogos a szerződés, amely a korrupció ellenében hat. Ezért Kolláth szerint nem letörni kellene az ehhez hasonló fehérítési törekvéseket, próbálkozásokat, hanem az egész egészségügyet ebbe az irányba kellene jogilag fejleszteni, hiszen a hálapénzszinten megrekedt „ingyenes” egészségügy senkinek sem jó, a kismama-orvos, kórház-orvos viszony pedig felelősségbiztosítással jár, azaz tiszta helyzetet teremt. Úgy, ahogyan a Veszprém megyei kórházban is, ahol három éve az orvosok a munkaidejükön túl nem dolgozhatnak, nem műthetnek magánbeteget, nem használhatják a közfinanszírozott eszközöket saját zsebre, annak meg, aki magánpácienst vállal, szerződést kell kötnie beteggel, kórházzal egyaránt. Így egy esetleges műhiba kapcsán például a kórház csak azért felel, ha nem tudta megteremteni a szülés feltételeit, a szakmai tevékenység következményei a szabadon választott, önálló szakmai felelősségbiztosítással rendelkező orvost terhelik, fejtegette Kolláth.

Precedensértékű ügyről van szó Ungár László nőgyógyász, onkológus, a Magyar Nőgyógyász és Onkológus Társaság elnöke szerint is, aki úgy véli, bátor és tisztességes a kezdeményezés a veszprémi az ostoba hazai tradíciók, az egészségügyi feketepiac ellenében, ezért nem találja helyénvalónak, hogy éppen azokra „rontanak most rá”, akik normális és törvényes megoldást próbálnak keresni. A professzor amondó: az „ingyenes és szabad” orvosválasztás lényegében a korrupció melegágya. Egy brit és egy német példát is felhozott. A britnél a közfinanszírozott egészségügyi ellátásban orvosválasztás fel sem merül. Így a páciens a közkórházban csak azt tudja, hogy X főorvos teamje csinálja meg a császármetszést, mondjuk, de hogy abból ki, arról fogalma sincs. Semmi köze hozzá. Egész más a magánkórház, ahol pénzéért a beteg megválaszthatja, ki vágja fel a hasát. A német modellben a jól bevált technika: a közfinanszírozású kórház kasszájába már a recepción ki van írva a választható professzor, az adjunktus és az osztályos szakorvos tarifája. Ott kell helyben, számla ellenében a betegnek a szabad választást – ha kíván élni vele – kifizetnie. A pénz egy része – szintén számla ellenében, leadózza – a választott orvosé lesz, a másik, többnyire kisebb része pedig az intézményé. Ebből fordít aztán a kórház pluszfejlesztésekre, s azokat részesíti többletjuttatásban, akiknek a közreműködése nélkül a szabadon választott „sztárorvos” nem tudna sztárrá válni. Ungár szerint ez a módszer is kiszoríthatná – európai módon – a korrupciót, az adózatlan hálapénzt. Egyébként a százszázalékosan fizetősen és hófehéren működő Telki Magánkórház árai ma valóban csak a gazdagoknak valók – ám legalább minden számla és szerződéssel lefedett szolgáltatáscsomagválasztás alapján történik. Egy szülés négynapos hotelellátással, bent tartózkodó családtaggal, babaápolással félmillióba kerül. Egy császármetszéses szülés a kicsi köldökzsínorvérének levételével, húszéves tárolásával 795 ezer forint. A terhesgondozás – a 10. héttől a 40-ig – benne az összes vizsgálat is persze – 200 ezerbe kerül. Még az is elképzelhető, hogy ha valaki jól összeszámolja a borítékokat, akkor majdnem itt tart...

Gündisch Mónika